

Chaptal az egyetlen iskola, mely művészeti körrel (*Union Artistique*) dicsekedhetik. Ilyen viszonyok között igen természetes, hogy az esztétikai képzés a rendes tantárgyak mellett fényűzési cikk számba megy, holott az egész oktatást át kellene hatnia.

A rajzoktatást az újabb reform annyira-amennyire a művészi nevelés szolgálatába állította. Fejlesztetni kívánja vele a tanulók ízlését s elő akarja mozdítani a szem útján ható művészetek megértését. De nem részesül kellő méltánylásban a zene, a legszociálisabb és legkönnyebben hozzáférhető művészet. A zenei oktatásnak sokkal bőségebb források állnak rendelkezésére, mint a látási művészeteknek, mert csak kevés város van abban a szerencsés helyzetben, hogy képzőművészeti múzeumában élénk állíthassa a festészet és szobrászat remekeit. Ennélfogva a képzőművészeti oktatás nem támaszkodhatik eredeti műalkotásokra s abban a veszedelemben forog, hogy üressé válik. A festményt ugyanis sohasem pótolhatja a metszet vagy fénykép s a fekete hasonmás is csak halvány fogalmat adhat az eredetiről. A zenével azonban nincs ilyen baj. Csak tömöríteni kell az erőket s meg kell nekik adni a helyes irányítást. Hogy különös eszközök nélkül is minő szép eredményt lehet ezen a téren elérni, példára a *lycée de Saint-Quentin*, mely igen érdekes zenetörténeti hangversenyeket rendezett.

A mai állapot szerint csak néhány kiváltságos fiú tanul hangszeren játszani. Az énektanítás is nagyon fogyatékos. Kevés az óraszám s erről az egy-két óráról is szeretnek a tanulók elmaradni, mert szabad idejük van az énekórák miatt megrövidítve.

Határozott és részletes javaslatot a zenei oktatás berendezésére nézve nem találunk a cikkben, csak egész általánosságban kívánja a szerző, hogy a zenei képzés is foglalja el a tantervben az irodalmi és természettudományi oktatás mellett az őt megillető helyet s rendes órákban, rendszeresen történjék, nem úgy, mint most: ötletszerűen, a véletlenül előforduló iskolai ünnepélyek örve alatt.

Hogy a zenei képzésnek, még pedig az énektanításnak alapsabbá tétele az iskolában csakugyan szükséges, ahhoz alig férhet szó. A cikkíró azonban túllő a célon, mikor azt mondja, hogy a zenét érettségi tárgyá kellene tenni.

Dr. Nagy József.

Az újságok és a nevelés.*

Napjainkban jóformán minden nyilvánosságra jut a hírlapok útján s így a gyermek is könnyen hozzáférhet a legfontosabb

* *Revue Universitaire*. XIXe année, tome II. 1910. — (296—7. l.)

büntények leírásához. Vannak újságok, melyek a bűnügyeknek legaprólékosabb részleteit is a nyilvánosság elé hurcolják, gyakran erősen kiszínezve. Könnyű belátni, hogy ebből haszon nem háramlik a nevelésre, s ezért a pädagogusok már sokat töprengtek azon, hogyan lehetne a bajnak elejét venni.

Paul Crouzet vagy három évvel ezelőtt értekezletre akarta összehívni a sajtóegyesületeket, hogy vessenek véget ennek az állapotnak. De bármily szentnek tartja a nevelés ügyét, egy pillanatra sem jutott eszébe a sajtószabadságnak semmiféle megszorítása. A nyilvánosság korlátlanságának rontó hatása maga is a nyilvánosság elé került s megindultak olyan újságok, melyek programjukba vették a bűntények nyilvánosságra hozatalának megszüntetését. Sajnos azonban, ezek a hírlapok nem kelendők. Nem tudnak versenyezni a legváltozatosabb bűnesetekkel teletömött párizsi újságokkal, melyeket pl. Belgiumban is jobban kapkodnak, mint magukat a belga lapokat.

Fogas kérdéssel állunk tehát szemben, melyet valahogy mégis csak meg kellene oldani, annyival inkább, mert az utóbbi években ez a törvénytörvényes irodalom különösen felvirágozott s épen a vakációban, amikor egyes újságok egyéb tárgy híján a legnagyobb mohósággal vetik rá magukat egy-egy szenzációs bűntényre. *Paul Crouzet* már eddig is szép kis adatgyűjteményt állított össze a bűnügyi históriák olvasásának káros, sőt végzetes hatásáról. De csakugyan gondolkodóba is kell esnie minden embernek, ha azt hallja, hogy egy tizenkét éves francia kislány, aki vérszegénységének gyógyítása végett egy svájci szállóban nyaralt, a remény hangján így kiáltott fel egy reggel, mikor a párizsi lapok megérkeztek: «Van-e ma is valami szép bűneset?»

Dr. Nagy József.

Magyar neveléstörténeti adatok.

Itt a helyszínén lapozgatok *Jedlicska* Pál praelatus stb. követhető művében: «Eredeti részletek a gróf Pálffy-család okmánytárához 1401—1653 s gr. Pálffyak életrajzi vázlatai» (Budapest, Stephaneum 1910, 760 lap). Eközben az alábbi adatokra akadtam, amelyeknek kísérelésével talán nem végzek haszontalan munkát.

Pálffy Miklósnak négy fia egy ideig 1598—1601-ben Bécsben tanult. Mellettük egy nevelő (præfectus) volt: *Körmendy István*, akivel *Vöröskőről* Bécsbe jöttek. Az iskoláztatási kiadási jegyzőkönyvekben gyakran fordulnak elő 2—3 ifjúra kiadott költségek. Ezeket, akik szintén iskolába jártak, a præfectus «Jungen»-eknek nevezi, a Pálffyakat mindig «junge Herrn»-eknek. Ime néhány érdekesebb számadási tétel: két Ciceroért 1 frt, a két ifjú úr részére 2 grammatika 50 kr.,